

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1246/2520

นายประเมิน คำจิมผู้ร้อง ผู้ร้อง คัดค้านผู้ร้อง นายประมวญ คำจิม ที่ 1 กับพวกรวม 3 คนผู้ร้อง

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1185

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่ผู้ถือหุ้นของบริษัทจำกัดออกเสียงลงคะแนนเลือกตนเองเป็นกรรมการบริษัทนั้น แม้จะเห็นว่ามีส่วนได้เสียในข้อตั้งกรรมการซึ่งที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นของบริษัทจะลงมติก็เป็นส่วนได้เสีย

ตามธรรมดาหาใช้ส่วนได้เสียเป็นพิเศษตามความหมายแห่งมาตรา 1185

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ไม่ เพราะการตั้งกรรมการบริษัทเป็นวิธีการจัดการบริษัทจำกัด ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 1144, 1151 มิใช่เป็นเรื่องส่วนตัวของผู้ถือหุ้นโดยเฉพาะผู้ถือหุ้นนั้นย่อมมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตนเองได้ และเมื่อไม่ปรากฏว่าการออกเสียงลงคะแนนเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตแล้ว มติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ที่ให้ผู้ถือหุ้นนั้นเป็นกรรมการบริษัทฯ จึงชอบด้วยกฎหมาย และการที่ผู้ถือหุ้นของบริษัทออกเสียงลงคะแนนมอบอำนาจให้ตนเองเป็นผู้ไปจดทะเบียนเพิ่มกรรมการตามมติของที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นของบริษัท ก็เป็นเรื่องปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1157 หาใช่เพื่อประโยชน์ส่วนตัวของผู้ถือหุ้นนั้นไม่ มติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นของบริษัทที่มอบให้ผู้ถือหุ้นที่ออกเสียงให้แก่ตนเองไปจดทะเบียนเพิ่มกรรมการของบริษัทฯ จึงชอบด้วยกฎหมายด้วยผู้ร้องร้องว่า ผู้ร้องเป็นกรรมการผู้จัดการและเป็นผู้ถือหุ้นบริษัทไทยสดาฯ จำกัด เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2518 มีการประชุมใหญ่วิสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทและที่ประชุมมีมติให้ตั้งนายสนั่น ทองดีศรีเจริญ เป็นกรรมการบริษัท และมอบอำนาจให้นายประมวญ คำจิม เป็นผู้ไปจดทะเบียนเพิ่มกรรมการบริษัทต่อสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนจำกัด กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ มติทั้งสองข้อไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะนายสนั่น ทองดีศรีเจริญ เป็นผู้มีส่วนได้เสียเป็นพิเศษในมติข้อแรก ออกเสียงลงคะแนนตั้งตนเองเป็นกรรมการบริษัท และนายประมวญ คำจิม เป็นผู้มีส่วนได้เสียเป็นพิเศษในมติข้อหลัง

คำพิพากษา

ออกเสียงลงคะแนนมอบอำนาจให้แก่ตนเอง และเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต เพื่อให้ฝ่ายนายประมวญ คำจิม กับพวกมีเสียงข้างมากในที่ประชุมกรรมการ ทั้งเป็นการกระทำภายหลังที่กรรมการผู้จัดการบริษัทและผู้ถือหุ้นยื่นฟ้องคดีต่อศาลขอเลิกบริษัทและชำระบัญชีแล้ว ขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนมติต่าง ๆ ของการประชุมใหญ่วิสามัญของบริษัทฯ เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2518 เสียผู้ร้องคัดค้านทั้งสามยื่นคำคัดค้านว่า การประชุมใหญ่วิสามัญของบริษัทฯ ลงมติถูกต้องและโดยสุจริต ที่ตั้งนายสนั่น ทองดีศรีเจริญ เป็นกรรมการก็เพื่อให้มีจำนวนกรรมการพอที่จะดำเนินงานของบริษัท ส่วนมติที่ให้นายประมวญ คำจิม เป็นผู้จดทะเบียนเพิ่มกรรมการต่อกระทรวงพาณิชย์ ก็เพื่อจดทะเบียนให้ถูกต้องตามกฎหมายนายสนั่น ทองดีศรีเจริญ และนายประมวญ คำจิมมิได้เป็นผู้มีส่วนได้เสียเป็นพิเศษ คำร้องผู้ร้องไม่บรรยายแจ้งชัดว่าบุคคลทั้งสองมีส่วนได้เสียเป็นพิเศษอย่างไร เคลือบคลุมในวันสืบพยาน คู่ความแถลงรับกันว่า นายสนั่น ทองดีศรีเจริญ ถือหุ้นในบริษัทฯ จำนวน 1,000 หุ้น การประชุมใหญ่คราวพิพาทลงคะแนนลับนายสนั่น ทองดีศรีเจริญ ลงคะแนนตามจำนวนหุ้นศาลชั้นต้นสั่งงดสืบพยานแล้ววินิจฉัยว่า คำร้องของผู้ร้องไม่

เคลือบคลุมมติที่ประชุมใหญ่ของบริษัทฯ เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2518 ไม่ขัดต่อกฎหมายใช้บังคับได้ มีคำสั่งให้ยกคำร้องของผู้ร้องผู้ร้องอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนผู้ร้องฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1185บัญญัติว่า "ผู้ถือหุ้นคนใดมีส่วนได้เสียเป็นพิเศษในข้ออันใดซึ่งที่ประชุมจะลงมติ ท่านห้ามมิให้ผู้ถือหุ้นคนนั้นออกเสียงลงคะแนนด้วยในข้อนั้น"การที่นายสนั่น ทองดีศรีเจริญ ออกเสียงลงคะแนนเลือกตนเองเป็นกรรมการบริษัท แม้จะเห็นว่านายสนั่นฯ มีส่วนได้เสียในข้อตั้งกรรมการซึ่งที่ประชุมจะลงมติ ก็เป็นเพียงส่วนได้เสียตามธรรมดา หาใช่ส่วนได้เสียเป็นพิเศษตามความหมายแห่งบทมาตราดังกล่าวไม่ เพราะการตั้งกรรมการเป็นวิธีการจัดการบริษัทจำกัดดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 1144, 1151 มิใช่เป็นเรื่องส่วนตัวของนายสนั่น ทองดีศรีเจริญ โดยเฉพาะ นายสนั่น ทองดีศรีเจริญ ในฐานะผู้ถือหุ้นย่อมมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตนเองได้ ที่ผู้ร้องฎีกาว่า เหตุที่นายประมวญคำจิม กับพวกจัดให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญผู้ถือหุ้นแต่งตั้งกรรมการเพิ่ม ก็เนื่องจากผู้ร้องได้ยื่นฟ้องขอให้เลิกบริษัทนายประมวญ คำจิม และนายสนั่นทองดีศรีเจริญ กับพวกจะได้มีเสียงข้างมากในที่ประชุมกรรมการการออกเสียงลงคะแนนของนายสนั่น ทองดีศรีเจริญ จึงเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตนั้น ข้อนี้การฟ้องขอให้เลิกบริษัทอยู่ที่เหตุเลิกบริษัท ไม่เกี่ยวกับการตั้งกรรมการเพิ่มทั้งไม่ปรากฏว่าการตั้งกรรมการเพิ่มผิดต่อข้อบังคับของบริษัท จะถือว่านายสนั่นทองดีศรีเจริญ ใช้สิทธิโดยไม่สุจริตหาได้ไม่เมตติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นที่ให้นายสนั่น ทองดีศรีเจริญ เป็นกรรมการบริษัทจึงชอบด้วยกฎหมาย ส่วนมติข้อหลังที่มอบอำนาจให้นายประมวญ คำจิม ไปจดทะเบียนเพิ่มกรรมการนั้น การตั้งกรรมการขึ้นใหม่บริษัทจะต้องนำความไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับตั้งแต่วันที่แต่งตั้งที่บัญญัติไว้ในมาตรา 1157 การที่นายประมวญ คำจิม ออกเสียงลงคะแนนให้แก่ตนในข้อนี้ จึงเป็นเรื่องเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย หาใช่เพื่อประโยชน์ของตนไม่ ถือไม่ได้ว่านายประมวญ คำจิม เป็นผู้มีส่วนได้เสียเป็นพิเศษ มติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นที่มอบอำนาจให้นายประมวญ คำจิม ไปจดทะเบียนเพิ่มกรรมการจึงชอบด้วยกฎหมายเช่นกันจึงพิพากษายืน

องค์คณะ

กุศล บุญยืน · ชุ่ม สุนทรธัย · ไพโรจน์ ไวกาสี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1246/2520>